Makilo – från fiskeläge till kustfort

Då man hör namnet Makilo eller MacElliot (Mc Elliot), på finska Mäkiluoto, kommer de flesta säkert att tänka på ett kustfort utanför Porkala. Makilos historia är dock mycket mera än berättelsen om kustfortet.

Makilo eller MacElliot (Mc Elliot), på finska Mäkiluoto, var ännu i början av 1900-talet en liten kal ö i Porkala yttre skärgård. Den användes snarast av ortens fiskare då de fiskade i vattnen utanför Porkala. Då Makilo befästes som en del av Peter den stores sjöfästning strax före första världskriget förändrades ön totalt.

På vårvintern 1918 sprängdes Makilo, och öns framtid var länge oklar. Både fiskare, öns tidigare ägare före världskriget, Aktiebolget McElliot, och till och med några tvivelaktiga personer, som sade sig representera Estland, hade krav på Makilo. Staten höll dock fast vid ön, och ett 12-tumskanontorn samt kasern och bostadshus uppfördes på 1930-talet.

Under vinter- och fortsättningskriget var Makilo ett av de viktigaste kustforten, delvis pga. dess strategiska läge. Det förstod också Sovjetunionen, som efter fortsättningskriget krävde att få arrendera Porkala inklusive Makilo.

Då Porkala returnerades, i förtid, år 1956 var Makilo i dåligt skick. Försvaret beslöt dock att iståndsätta kustfortet, och utbildade beväringar där till år 2005, då den fredstida utbildningen och bemanningen lades ner. År 2015 revs de viktigaste, men förfallna, byggnaderna på Makilo. Ön används fortfarande av försvaret, och man planerar bl.a. en repetitionsövning och skjutningar där år 2016.

Då jag i slutet av 1970-talet tjänstgjorde på Makilo, bl.a. som fortchef, träffade jag Pelle (Per) Malmström och hans syster Eine Holmstrand. De hade som barn bott på Makilo och kunde återge egna minnesbilder och berättelser om öns historia som deras far berättat. Då jag inte tidigare hört berättelserna nedtecknade jag dem.

Jag intervjuade också ett stort antal av de officerare, underofficerare och andra som tjänstgjort på fortet bl.a. under krigen och genast efter återlämningen 1956, vilket jag senare var väldigt glad över att jag gjort, då deras berättelser annars inte mera skulle finnas kvar. Jag började också forska i andra källor för att hitta uppgifter om Makilos historia, vilket slutligen ledde till att jag år 1980 kunde sammanställa ett manuskript, omfattande cirka 150 sidor, till en historik över Makilo.

Min avsikt var att publicera historiken i bokform, men jag hade i min dåvarande arbetssituation inte tid att fullfölja projektet. Ett mycket kort sammandrag på några tiotal sidor av manuskriptet publicerades dock, och det har senare utkommit i flera uppdaterade upplagor.

Under årens lopp har jag ibland funderat på att publicera originalmanuskriptet, i syn¬nerhet då det också senare framkommit uppgifter om Makilo som inte publicerats i någon form. Dessutom innebar avslutningen av den fredstida utbildningen på Makilo 2005 en naturlig avslutningstidpunkt på en ny, mera omfattande, historik över Makilo. Då jag 2007 gick i pension kändes det igen aktuellt för mig att ge ut det gamla manu¬skriptet, nu dock i kraftigt omarbetad och kompletterad form. Några andra projekt fördröjde arbetet, innan jag vände mig till Kyrkslätts hembygdsförening som beslöt publicera min bok i sin skriftserie.

Då jag bearbetat texten för publicering har jag fått ovärderlig hjälp och goda råd av Jukka Lehtonen i föreningens publikationsarbetsgrupp, för vilket jag tackar honom varmt. Manuskriptet har översatts till svenska av Sigbritt Backman, som jag också vill tacka. Kyrkslätts hembygdsförening förtjänar ett stort tack för att den publicerat min bok. Jag vill också tacka alla de personer, som genom åren hjälpt mig med forsk¬ningen kring Makilo, både i hemlandet och i Ryssland.

Ove Enqvist

FRU Michelsson med sin son Tauno, fru Lydia Suokontu med barnen Anja och Reino på Makilo 1936 (Anja Sädelahtis samling).

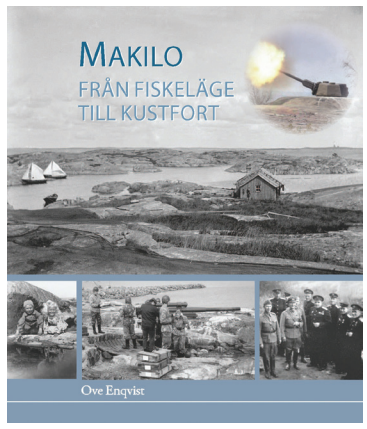

MAKILOBOKEN finns till salu i Luckan.

Ove Enqvist har för boken erhållit understöd från Finlands facklitterära författare rf. och Kyrk¬slätts kommuns jubileumsfond 2015.

UngInfo bjuder på mångsidigt program

Vad behöver jag veta då jag flyttar hemifrån? Hur hittar jag det jag vill börja studera? Hur gör jag för att söka sommarjobb?

Allt detta och mycket mera kan UngInfo hjälpa till med. UngInfo hör till Luckans verksamhet och riktar sig till unga i åldern 13–29. En viktig del av verksamheten består av personlig handledning, skoljour i Winellska skolan samt frågetjänsten Fråga. Också Sluta panta – chatten hör till UngInfo. Utöver detta ordnar UngInfo mångsidigt program. Vårens program drar igång måndagen den 25.1 kl.15.30 då Mira Korhonen besöker Luckan för att berätta om Nordjobb, ansökningsprocessen och erfarenheter från andra nordjobbare. I mars ordnas sommarjobbsmässa och cv–klinik fredagen den 4.3 klockan 12–15. Då finns bl.a. representanter från kommunen på plats i Luckan för att berätta om vilka sommarjobb som unga i Kyrkslätt kan söka. Annat program under vårens är Norden runt på 80 minuter, Levande bibliotek samt möjligheten att göra hygienpasstestet på svenska. För mer information se kyrkslatt.luckan.fi/unginfo eller ta kontakt på adressen kyrkslatt@unginfo.fi

Välkommen på Runebergsfest

Kyrkslätts svenska kulturförening ställer till med fest i Porkalasalen på Runebergsdagen fredagen den 5 februari klockan 18.00. Programblad kostar 10 euro per person, i vilket ingår kaffe med dopp. Konferencier för tillställningen är Tove Fagerholm. Utöver det besöks festen av författaren Birgitta Boucht och elever från Musikinstitutet. Även M. A. Numminen och Jani Uhlenius uppträder.

På väg

Bildkonstlinjen och formgivningslinjen från Västra Nylands Folkhögskola i Karis har utställning i Luckan fram till slutet av februari. Utställningen ”På väg” innehåller självporträtt, konstkopior, laveringar och grafiska blad. Grafiska bladen är till salu för 20 euro styck i Luckan.

Utbildningarna på VNF är ettåriga, förutom bildkonst och formgivning kan man också studera bland annat fotokonst, mode och teater. Eleverna söker ofta vidare efter den ettåriga utbildningen, det ses som en merit att ha studerat på VNF säger Linnea Fredriksson som själv studerar på konstlinjen. VNF har både svenskspråkiga och finskspråkiga elever, undervisningen går på svenska medan handledning erbjuds på det egna språket. Ansökningen till VNF är i juni.

LINNEA Fredriksson bredvid sitt självporträtt.

Lucia tackar

Kyrkslättnejdens ungdomsförbund och Kyrkslätts lucia vill tacka alla som deltog i luciainsamlingen, bl.a. Sparbanksstiftelsen, Aktia, Ingels Marthakrets, Kyrkslätt-Estby Marthaförening, Odd Fellow-loger i Kyrkslätt, Kyrkslätts manskör, pensionärsföreningarna i Kyrkslätt, Kirkkonummen seudun Tules, K-Citymarket, Prisma, Kukkapiste, sånggruppen VisLa.

Biblioteket informerar

• Rysk afton i huvudbiblioteket

Kom och upplev ryska stämningar tillsammans med Kyrkslätts musikinstituts lärare Titta Kalaja och Annukka Ahola, fredag 29.1 kl. 18.30 i huvudbibliotekets Porkalasal. Vi kommer att få höra både ryska sånger och dragspelsmusik.

Under kvällens lopp läses också högt både på finska och på ryska ur ryska klassiker. Välkommen att ta del av rysk musik och litteratur över en kopp te och småbröd med hallonsylt.

• Vårens första Musikhörna ordnas onsdagen den 3.2 kl.18 i huvudbiblioteket. Musikinstitutets elever bjuder på musik bland böckerna.

Föreningsnytt

KYRKSLÄTTS PENSIONÄRER
Månadsträff och födelsedagsfest månd. 1.2. kl 13.30 i Servicecentralen. Kyrkslätts Manskör uppträder Anm. Till Evitskogrevyn Stjärnsmällen 5.3.

INGÅ SENIORER
Birgitta Ulfsson Visor medan man lever, Lilla Teatern fredagen den 12 februari kl 19 am.sen. 24 jan Disa 0505903449, Marie-Louise 0400 673166

SJUNDEÅ PENSIONÄRER
Tidtabellen till Fallåker lörd. 30.1.16, Lappers 14.10, Grönkulla 14.15, FBK 14.20, station 14.30, ABC 14.40, Jeppes 14.50

EVITSKOG UF – ÖVIDSBORG
• Stjärnsmällen: följande föreställningar 30.1, 31.1, 6.2, 7.2. Kolla klockslag och övriga föreställningar på www.euf.fi och Facebook. Biljettbokning 040 733 0263 må-fre kl. 17-20 eller eufbiljetter@yahoo.se. Du kan också köpa presentkort i Luckan.
• Skapa med händerna klubben på Övidsborg börjar igen må 25.1. Klubben är avsedd för barn i Åk 1-6. Klubben samlas 10 ggr under våren och priset är 20 euro plus 5 euro EUF medlemsavgift för 2016. Grupp 1 17.00–18.30, Grupp 2 18.30–20.00. Anmälningar och info 050-555 97 20, tina@sandfors.com

MASABY UF – LJUSDALA
• Sö 31.1.2016 kl. 14 på Ljusdala i Bobäck - Teater Tapir: Myrabell - Den sexbenta konstnären. En pjäs riktad till 3–6-åringar. Efter pjäsen har barnen möjlighet att delta i en illustrationsworkshop och skapa sina egna insekter. Ingen förhandsanmälan. Inträde 2 euro. Kaffeservering.
• Yoga på tisdagar med Maj-Britt Perander, för mera info: www.masabyuf.fi.

JÄRSÖ UF – BERGÅSA
• Måndagar yoga kl. 19-20.15, vårens terminsavgift 70 euro
• Fredagar innebandy kl 17-18, för föreningsmedlemmar
• Söndagar sjöscouting kl 18-19, nya välkomna med!

VOHLSNEJDENS UF – BYGDEBO
• Barnklubben Lekstugan onsdagar kl. 18.00. Alla barn är hjärtligt välkomna.
• Söndag 23.1 kl. 14-15 klädinsamling: vinterskor o träningstossor storlek 41 – 44, vinterjackor, kappsäckar o väskor, handskar, vantar, tröjor, collegekläder, pyjamas, jeans, långkalsonger.

Det händer i LUCKAN

• Luckan håller öppet vardagar 9-17 samt lördagar 11-14
• Du minns väl att du hittar oss på Facebook samt på Twitter @LuckanKyrkslatt.
• Det finns ännu behov för varma vinterkläder i storlekarna S och M för de asylsökande i Kyrkslätt. Hämta dem till Luckan Kyrkslätt så för Röda Korset dem vidare.
• Prata svenska varannan måndag i Luckan klockan 16-17. Nästa gång träffas vi 1.2
• Baby- och familjecafé varje måndag med start klockan 10. Caféet leds av Ulrika Kjerin, välkommen med! Nästa måndag 25.1 uppträder Skrubiluttan och Skrubilej.
• Behöver du sommarjobb? Luckan ordnar ett aktivitetsläger för 1-3 klassister under de tre första veckorna i juni och söker nu glada ledare för lägret. Förfrågningar och ansökningar skickas till: annika.sjoblom@luckan.fi

Kyrkslätts Nyheter

Nästa Kyrkslätts Nyheter utkommer söndagen den 31 januari. OBS! Materialet vill vi ha senast onsdagen den 27 januari. Skicka in ditt material per e–post till Kyrkslätts Nyheter, adressen är: annika.sjoblom@luckan.fi eller ring tfn 09–2963 830 Om du skickar per post är adressen Stationsvägen 3, 02400 Kyrkslätt.